

❖ *Je vierjarige*

De ontwikkelingen in relaties

De leeftijd tussen 4 en 5 jaar is de tijd waarin kinderen een bewust geheugen zullen creëren en hier alles in opslaan. De meeste mensen kunnen zich gebeurtenissen vanaf deze leeftijd goed herinneren. Het is dan ook logisch dat ze rond deze leeftijd steeds meer besef krijgen dat zij een eigen persoonsje zijn. Maar ondanks dat kinderen nu vriendschappen gaan sluiten, spelen met broers, zussen en andere kinderen, de ouders blijven voor hen prioriteit nummer één.

Enig kind

Bij een enig kind denken mensen al snel aan kinderen die niet kunnen delen, egoïstisch zijn en altijd alle aandacht willen van de ouder. Dit hoeft echter helemaal niet het geval te zijn. Een kind kan in een groot gezin opgroeien maar een slechte broer-zus relatie hebben en dezelfde nadelen ervaren.

- ❖ Als ouder van een enig kind moet je goed bewust zijn van het feit dat je kind wel relaties kan opbouwen met vriendjes of vriendinnetjes, en neefjes of nichtjes.
- ❖ Daarnaast is het belangrijk om jouw kind het idee te geven dat jullie als ouders in gedachte ruimte hebben gehad voor een ander kind maar het er door praktische redenen of overwegingen niet van is gekomen. Maak hem of haar duidelijk dat jullie niet na de eerste geen kinderen meer wilden, omdat de eerste 'al zo zwaar' was.

Het jongste kind krijgt van niemand meer dat duwtje omhoog, zoals oudere broers of zussen krijgen. Terwijl de jongste dit misschien wel nodig heeft van de ouders.

Broers en zussen

Wat belangrijk is wanneer je als ouder meerdere kinderen hebt is dat de oudste zich niet te verantwoordelijk gaat voelen voor de jongste. Vaak wordt de oudste uit haar 'baby' rol geduwd door de komst van een nieuwe baby. Dit is bij een vierjarige niet erg want die is klaar om naar een nieuwe fase over te gaan, maar op jongere leeftijd kan dit problemen veroorzaken.

Je kind veilig laten voelen

- ❖ Structuur is essentieel in het leven van een kind. Geen strak regime waarin geen ruimte is voor experimenten en leuke verrassingen maar een routine met vaste afspraken en voldoende bewegingsvrijheid waardoor het kind zich veilig voelt en hier snel aan zal wennen.
- ❖ Bij een structuur horen natuurlijk regels en die verschillen per gezin. Er zijn de 'kleine regels' die bijvoorbeeld het spelen of opruimen reguleren en dan zijn er de 'belangrijkere regels' die aantonen hoe een mens zich hoort te gedragen. Hierbij hoort bijvoorbeeld dat schoppen, stelen of gemeen gedrag vertonen niet acceptabel is. Kinderen leren dat niet vanzelf.

Rondom deze leeftijd raken de kinderen geïnteresseerd in het concept 'moraal'. Zij testen veelal de ouders op wat goed en fout is. Subtiele hints van de ouders, in de zin van 'dat mag niet dat weet je toch' of 'waarom doe je dit nou' zijn voor een kind vaak niet duidelijk genoeg. Ze lijken misschien al groot maar hebben desalniettemin duidelijke uitleg nodig om alles te begrijpen. Uitleg over wat niet

mag en waarom, maar ook wat er dan wel van hen verwacht wordt. Bijvoorbeeld, als je boos bent mag je niet schoppen, maar je mag het mij wel vertellen.

Om te voorkomen dat kinderen extreem gedrag gaan vertonen op deze leeftijd hebben zij een ouder nodig die hen duidelijk aangeeft waar de grens ligt. Een kind kan niet de macht in handen krijgen, zij kennen het concept van 'schuldgevoel' nog niet maar toch is dit wat zij zullen voelen en ook hier weten ze niet hoe ze daar mee moeten omgaan. Vaak denken zij dat ouders dan niet meer van ze houden of hen weg willen doen.

**Let op:
Jouw kind
waarschuwen is
iets anders dan
bedreigen.**

Angsten en stress bij je kind

Het is moeilijk om te accepteren dat jouw vierjarige soms verdrietig of angstig is en u hem hiervan niet kan beschermen. We kunnen niet altijd de pijn weg halen of een slechte ervaring ongedaan maken. Het enige wat je voor je kindje kan doen is er simpelweg er voor hem of haar zijn.

- ❖ Proberen te begrijpen, en luisteren, hoe hij zich voelt.
- ❖ Als de stress langer duurt en zich uit in slaapstoornis of driftuitbarstingen is het verstandig om te zoeken naar de oorzaak. Denk aan grote veranderingen of bijzondere situaties in de familie, bij uzelf, het gezin of de opvang? Hier kan een kind aan moeten wennen en hierover uitleg geven kan al een oplossing zijn.

Spelen is werken

Door het spelen, ontdekken en vriendjes maken lopen kinderen van deze leeftijd tegen dingen aan waar ze veel vragen over zullen hebben. Voor het eerst komt er bij jouw kindje de vragen op, waar komen wij vandaan? Waar gaan we naartoe? Hoe werken dingen? Het is belangrijk om eerlijk te zijn tegen een kind, natuurlijk binnen de mogelijkheden wat een kind kan begrijpen, want zijn vertrouwen is erg snel beschaamd.

- ❖ Ze voelen zich groot maar ook snel klein en vernederend dus lachen om welke vraag dan ook, is niet de juiste reactie.
- ❖ Als een kind bijvoorbeeld vraagt waar baby's vandaan komen, is het belangrijk te onthouden dat een kind niet alles vraagt over seks maar alleen een specifiek onderdeel. Er bestaat zoiets als 'een overdosis aan informatie'. Geef antwoord op die specifieke vraag en niet op alles tegelijkertijd. Uw kind komt vanzelf weer bij u met een nieuwe vraag.
- ❖ Onthoud hierbij ook dat kinderen vaak de informatie die zij ontvangen gebruiken in hun fantasie. Het is hierdoor belangrijk om de waarheid te vertellen

Kinderen van deze leeftijd hebben de ervaring van dingen maken en doen nodig. Niet alleen omdat ze leren hoe dingen worden gemaakt en gedaan maar ook omdat het hen zelfvertrouwen geeft.

zodat zij geen vreemde, onrealistische ideeën krijgen over hoe bijvoorbeeld een kindje op aarde komt, of oma dood is gegaan.

Tegenslagen

Geheimen zijn waarschijnlijk het meest zorgwekkend als het gaat om tegenslagen binnen de familie. Als een kind denkt dat een bepaald onderwerp niet bespreekbaar is dan kan dit effect hebben op zijn of haar hele manier van denken en handelen. Bijvoorbeeld bij een ziekte van een kind of iemand in het gezin is het heel belangrijk als ouder je kind te vertellen wat er allemaal gaat gebeuren in het ziekenhuis. Kinderen moeten kunnen nadenken over een moeilijke ervaring om zo de kans te krijgen

deze te verwerken. Dit geldt bijvoorbeeld ook bij een scheiding van de ouders of als er iemand binnen de familie komt te overlijden. Ook hier geldt doseer je informatie en pas die aan bij waar je kind op dat moment qua ontwikkeling zit. Kinderen denken nog heel concreet en kunnen hele andere vragen stellen over ziekte en dood dan u zou verwachten. Neem hen dat niet kwalijk maar beantwoord de vraag die zij stellen hoe triviaal die soms ook lijkt.